

## NOTATKA ZE SPOTKANIA KONSULTACYJNEGO W KONINIE

Konsultacje społeczne projektu Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku.

Wielkopolska 2030

**Konin, 10 października 2019 r.**

10 października 2019 rok w Koninie, w Centrum Konferencyjnym Factoria odbyło się przedostatnie spotkanie konsultacyjne dotyczące projektu Strategii Wielkopolska 2030, ze szczególnym uwzględnieniem potencjałów i problemów rozwojowych na obszarze Wielkopolski Wschodniej, obejmującej miasto Konin oraz powiaty: koniński, słupecki, kolski oraz turecki.

Informacja o formach realizacji konsultacji społecznych rozpowszechniona była przy użyciu szeregu instrumentów komunikacji. Dla poinformowania jak największej liczby zainteresowanych podmiotów z obszaru wschodniej Wielkopolski zastosowano:

- indywidualne zaproszenia przekazane pocztą tradycyjną lub elektroniczną do przedstawicieli jednostek administracji publicznej, a także organizacji pozarządowych, szkół wyższych, instytucji otoczenia biznesu
- informacje na stronach [www.umww.pl/strategia-rozwoju](http://www.umww.pl/strategia-rozwoju), [www.wrpo.wielkopolskie.pl](http://www.wrpo.wielkopolskie.pl), [naszemiasto.pl](http://naszemiasto.pl), [www.wielkopolskiewici.pl](http://www.wielkopolskiewici.pl), [www.wielkopolskaes.pl](http://www.wielkopolskaes.pl), [www.wup.poznan.pl](http://www.wup.poznan.pl), [www.iw.org.pl](http://www.iw.org.pl)
- ogłoszenia w prasie o zasięgu co najmniej regionalnym („Gazeta Wyborcza”, „Głos Wielkopolski”, „Magazyn Nasz Region”)
- spoty informacyjne prezentowane w telewizji ASTA, WTK.

Spotkanie przebiegło wg harmonogramu:

12:00 – 12:30	Rejestracja uczestników / kawa powitalna
	<b>BLOK I</b>
12:30 – 12:50	<b>Powitanie gości i słowo wstępne Marszałka Województwa Wielkopolskiego</b> Marek Woźniak – Marszałek Województwa Wielkopolskiego
12:50 – 13:10	<b>Wystąpienie eksperta</b> prof. dr hab. Tomasz Kaczmarek, Uniwersytet Adama Mickiewicza
13:10 – 13:30	<b>Wprowadzenie do założeń Strategii</b> Grzegorz Potrzebowski – Dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej UMWW
13:30 – 14:00	<b>Kluczowe kierunki rozwoju Wielkopolski do 2030 roku</b> Michał Kurzawski – Zastępca Dyrektora Departamentu Polityki Regionalnej UMWW
14:00 – 14:30	Lunch
	<b>BLOK II</b>
14:30 – 16:20	<b>Dyskusja</b>
16:20 – 16:30	<b>Podsumowanie i zamknięcie konferencji</b>

Uczestnikom spotkania konsultacyjnego rozdano pendrive’y z projektem Strategii Wielkopolska 2030 oraz pogłębioną diagnozą społeczno-gospodarczą Wielkopolski.

## - BLOK I -

Spotkanie otworzył Pan **Marek Woźniak**, Marszałek Województwa Wielkopolskiego, który następnie omówił specyfikę Wielkopolski Wschodniej, podkreślił istotną rolę transformacji energetycznej oraz dążenie do zmiany charakteru lokalnej gospodarki Wielkopolski Wschodniej. Zaznaczył, że rozwój sektora MŚP jest sposobem na stabilny wzrost gospodarczy Wielkopolski Wschodniej. Marszałek poruszył kwestię finansowania sprawiedliwej transformacji ze środków europejskich. Planowane jest wprowadzenie pierwszego europejskiego prawa o klimacie, które będzie restrykcyjne i konsekwentnie realizowane. Wspomniał o trwających dyskusjach i pracach nad kolejną perspektywą finansową Unii Europejskiej, w ramach której Wielkopolska może zostać zakwalifikowana do grona regionów przejściowych. Realizacja działań w ramach Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI) ulegnie zmianie – poddane zostaną one weryfikacji i modyfikacji na podstawie zdobytych doświadczeń. Marszałek podkreślił, że Strategia Wielkopolski do 2030 roku jako dokument nie będzie zawierała szczegółowej listy projektów, a ogólne kierunki rozwoju. Główne cele strategiczne projektu Strategii Wielkopolski 2030 jak innowacyjność i konkurencyjność gospodarki, rozwój społeczny, poprawa warunków życia oraz sprawność instytucji publicznych pozwolą na dobry rozwój regionu.

Pan Profesor **Tomasz Kaczmarek** z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza przedstawił cel, funkcje i cechy dobrej strategii uwzględniającej udział wielu aktorów podczas procesu jej powstawania. Podkreślił rolę konsultacji społecznych oraz proces wypracowania konsensusu podczas merytorycznej dyskusji. Istotną rolę przy tworzeniu nowej strategii odgrywa także ewaluacja. Profesor Kaczmarek zaznaczył, że podejście terytorialne jest bardzo ważne w zakresie osiągnięcia spójności terytorialnej. Wielkopolska Wschodnia stoi przed wyzwaniami związanymi z edukacją, kapitałem społecznym, kształceniem kadr pracowniczych, zróżnicowaniem terytorialnym, rynkiem pracy, ekologią. Wyzwaniem jest wsparcie dla przemian gospodarczych i transformacji, rewolucji technologicznej i szkolnictwa wyższego.

Pan **Grzegorz Potrzebowski**, Dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego zreferował przebieg dotychczasowych prac nad przygotowaniem projektu Strategii, omówił wyniki przeprowadzonych badań ankietowych poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego gmin i powiatów w Wielkopolsce oraz potrzeb rozwojowych ludzi młodych. Przedstawił także wybrane tendencje globalne. Zwrócił uwagę, że w trakcie prac nad projektem Strategii Wielkopolska 2030 prowadzony był nabór wniosków na projekty strategiczne, które zostały uwzględnione w formie pakietów działań przedstawionych w treści dokumentu.

Kolejną prezentację wygłosił Pan **Michał Kurzawski**, Zastępca Dyrektora Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego. Omówiona została struktura strategii, model rozwoju, wymiar terytorialny zawarty w dokumencie, pakiety działań oraz postulaty dotyczące polityk zewnętrznych i zakresu interwencji. Dyrektor przedstawił wybrane projekty i kluczowe kierunki działań skierowane do Wielkopolski Wschodniej. Ponadto podkreślił, że szerszy zakres interwencji wykazany zostanie w poszczególnych dokumentach implementacyjnych i operacyjnych do Strategii.

## - BLOK II -

Jako pierwszy głos zabrał Pan **Witold Nowak**, zastępca Prezydenta Miasta Konina, który podkreślił potrzebę prowadzenia i planowania działań na rzecz zrównoważonego rozwoju całej Wielkopolski. Podkreślił, że w ramach tworzenia nowego dokumentu należy zwrócić szczególną uwagę na działania na rzecz spójnego i równomiernego rozwoju. Pan Witold Nowak zaznaczył, że strategia miejska jest spójna z nowym projektem Strategii Wielkopolska 2030.

Prezes **Agencji Rozwoju Regionalnego w Koninie** (ARR w Koninie) zwrócił uwagę na rozwijanie tej części regionu za pomocą różnorodnych instrumentów m.in. inteligentnych specjalizacji. ARR w Koninie opracował projekt dokumentu uszczegóławiającego działania na rzecz Wielkopolski Wschodniej. Prezes wyraził nadzieję, że Marszałek wesprze dalsze prace dedykowane obszarom węglowym. Zaproponował, aby zamiast podejścia obszarowego w OSI przeznaczyć pulę pieniędzy na kilka różnych projektów dla jednostek, które będą potrafiły przeprowadzić i uzasadnić dany projekt.

Jako kolejny głos zabrał Pan **Cezary Krasowski**, Wójt Gminy Brudzew. Zaproponował uwzględnienie kolejnego celu operacyjnego pt. „Rewitalizacja i rekultywacja obszarów terenów pogórnicznych/pokopalnianych”. Działania na rzecz zrównoważonego rozwoju Wielkopolski powinny uwzględniać powyższy cel. Rewitalizacja nie powinna być rozumiana wyłącznie jako przywracanie rynków miejskich do życia, należy także zwrócić uwagę na tereny pogórnice i przywrócić je środowisku i ludziom. Wójt nawiązał do zidentyfikowanych na terytorium regionu obszarów zmarginalizowanych, wśród których powinien znaleźć się także powiat turecki.

Pan **Ryszard Nawrocki**, Członek Zarządu Powiatu Konińskiego, wskazał, aby ustalenia ze specjalnej Sesji Sejmiku poświęconej Wielkopolsce Wschodniej znalazły się w projekcie Strategii Wielkopolska 2030. Podkreślił konieczność rozwoju tej części regionu w powiązaniu z rozwojem całej Wielkopolski.

Pan **Mariusz Musiałowski**, Burmistrz Kleczewa, podkreślił potrzebę działań związanych z rekultywacją i rewitalizacją obszarów pokopalnianych w powiecie tureckim i konińskim. Zaznaczył, że mamy do czynienia z Wielkopolską dwóch prędkości niemal w każdym aspekcie. W procesie sprawiedliwej transformacji należy realizować działania związane z wyrównywaniem poziomu rozwoju. Postawił pytanie „W jaki sposób mikro i mała przedsiębiorczość z Wielkopolski Wschodniej może konkurować z Wielkopolską Centralną?”. Projekty unijne często nie uwzględniają specyfiki Wielkopolski Wschodniej i podstawowych potrzeb przedsiębiorców, którzy bez odpowiednich narzędzi i wyposażenia nie będą konkurencyjni. W Centralnej Wielkopolsce rozwija się innowacyjność, natomiast w Wielkopolsce Wschodniej przedsiębiorcy chcą po prostu lepszych maszyn. Należy zastanowić się nad premiowaniem skutecznych rozwiązań/ beneficjentów, nie tylko kierować się osiągnięciem wskaźników. Burmistrz wyraził obawę dotyczącą marginalizacji finansowej obszarów peryferyjnych względem Poznania. Zwrócił uwagę, że potrącane środki związane ze szkodami środowiskowymi w wyniku działalności kopalni nie są w całości przeznaczane na rekultywację gmin z tego subregionu. Odpowiednie wsparcie finansowe dla Wielkopolski Wschodniej pozwoli na jej rozwój i wzrost konkurencyjności. Podkreślił potrzebę wspierania przedsiębiorców, gdyż małe i średnie firmy oraz start-upy, w obliczu zamknięcia kopalni czy elektrowni, są szansą rozwojową dla Wielkopolski Wschodniej. Burmistrz wskazał na potrzebę ponownego przeanalizowania założeń i możliwości realizacji inwestycji wychodzących poza OSI. Wyraził nadzieję o włączeniu gminy Kleczew do OSI w kolejnej perspektywie finansowej, jednocześnie wskazał na problemy we współpracy w zakresie włączania kolejnych gmin do OSI. Przedstawicielka **Fundacji Nowa Perspektywa na Rozwój** poparła słowa Burmistrza Gminy Kleczew dotyczące OSI.

Przedstawiciel **Departamentu Rolnictwa Urzędu Marszałkowskiego** wskazał potrzebę rozbudowy sieci połączeń kolejowych, zwłaszcza utworzenia połączenia kolejowego z Konina do Turku, czy nawet utworzenia połączenia do Łodzi. W kontekście przejścia z polityki węglowej na odnawialne źródła energii, w projekcie Strategii zabrakło elementu przejściowego jakim jest energetyka gazowa. W obliczu prawdopodobnej inwestycji firmy Kawasaki w Turku oraz podobnej inwestycji w Koninie lub powiecie konińskim, energetyka gazowa powinna także odnaleźć swoje odzwierciedlenie w Strategii Wielkopolski do 2030 roku. Podkreślił konieczność wspierania małej i średniej przedsiębiorczości oraz przełamanie mentalności roszczeniowej mieszkańców tej części regionu.

Następny głos zabrał Prezes **Zarządu firmy Nuvarro** Sp. z o.o., który zaznaczył konieczność rozwiązania problemu innowacyjności w skali całego województwa. Zwrócił uwagę na potrzebę budowy Parku Przemysłowego w Koninie, które byłoby centrum wspierania innowacyjności. Prezes wspominał również o problemie, z jakim borykają się lokalne uczelnie wyższe. Brakuje w nich kierunków technicznych niezbędnych dla rozwoju energetyki, realizowania prac badawczo-rozwojowych, czy poprawy innowacyjności. Zwrócił uwagę na problem stepowienia (obniżanie się luster wód w jeziorze czy problemy z dostępem do wody), który zagraża wielu branżom gospodarczym. Zgodził się ze stwierdzeniem, że nie da się wyrównać poziomu rozwoju, bo „wszyscy gonią i wszyscy uciekają”. Jednocześnie wyraził obawę, że niedługo w Koninie największymi pracodawcami będą Urząd Miasta i Szpital.

Przedstawicielka **strony pozarządowej** zwróciła uwagę na dysproporcje występujące w całym regionie oraz brak działań w obszarze utworzenia centrum transferu technologii czy rozwoju zielonej energii w aglomeracji konińskiej. W kontekście realizacji transformacji energetycznej zaproponowała, aby skoncentrowano działania na dwóch podstawowych obszarach: OZE oraz rozwój wód geotermalnych pod kątem wykorzystania ich do celów wypoczynkowo-rekreacyjnych (na wzór Uniejowa). Należy realizować działania wskazane w Strategii komunikacji marketingowej „Powiat koniński - energia pokoleń”, tworzyć klimat dla osób starszych oraz zaproponować odpowiednie kierunki kształcenia na PWSZ (związane m.in. z usługami opiekuńczymi). W kontekście OZE mówczyni zaproponowała przeniesienie całej sfery badawczo-rozwojowej z Poznania do Konina.

Przedstawicielka **Tureckiej Izby Gospodarczej** zwróciła uwagę na potrzebę rozwoju instytucji otoczenia biznesu, które są bardzo ważne w procesie wspierania przedsiębiorców i rozwoju lokalnym Wielkopolski Wschodniej. Poprosiła o zapoznanie się z pomysłem sieciowania instytucji otoczenia biznesu zaprezentowanym podczas spotkania Wielkopolskiej Rady 30.

Ostatni głos zabrał Pan **Stefan Działara**, Burmistrz Rychwała, który negatywnie odniósł się do zasięgu OSI i podziału środków (WRPO, PROW). Zdaniem Burmistrza OSI podzieliły gminy, „sąsiedzi ze sobą nie rozmawiają”. Podkreślił potrzebę wsparcia prac związanych z przebudową drogi krajowej nr 25, która stanowi szansę rozwojową dla gmin znajdujących się w jej zasięgu.

\*\*\*\*

Odnosząc się do wypowiedzi **Marszałek** zaznaczył, że równoważenie rozwoju nie oznacza wyrównania poziomu rozwoju cywilizacyjnego czy dochodów, konieczne jest natomiast dążenie do pewnego zadowalającego poziomu rozwoju. Zapewnienie możliwości dostępu do kluczowych usług, kultury, transportu, pracy, rozwoju własnej działalności gospodarczej. Ważne jest dokonanie odpowiednich wyborów w wyrównywaniu poziomu. Kluczowy jest pomysł, ocena dostępnych zasobów, a w dalszej kolejności środków. Efektem przynależności do Unii Europejskiej jest rozwój, choć Wielkopolska nie otrzymała najwięcej środków. Należy odpowiednio dysponować środkami, nie można zainwestować wszystkich pieniędzy w Wielkopolskę Wschodnią pomijając inne subregiony. Środki z EFS nie zostały tu dobrze zainwestowane, w przeciwieństwie do środków z EFRR. Dużą szansą dla rozwoju Wielkopolski Wschodniej mogą stać się dodatkowe fundusze pochodzące ze środków UE na rzecz sprawiedliwej transformacji gospodarczej. Z drugiej strony, co pokazuje przykład Polski Wschodniej, pomimo licznych działań i środków dystans do pozostałej części kraju Polski Wschodniej zwiększa się. Oznacza to, że obietnica dużych pieniędzy dla poszczególnych obszarów nie jest najefektywniejszą formą podejmowania działań. Marszałek podkreślił, że należy patrzeć na rozwój w sposób racjonalny, wykorzystując istniejące potencjały dla osiągnięcia zadowalającego poziomu życia, ograniczania zjawiska migracji mieszkańców, szczególnie osób młodych.

Marszałek przypominał, że koncepcja OSI powstała w Koninie. Zauważył, że pewna dysproporcja i poczucie krzywdy wynika z faktu, iż członkowie OSI mogli startować zarówno w konkursach otwartych, jak i w ramach środków dedykowanych na OSI, natomiast pozostałe gminy mogły korzystać jedynie z tej pierwszej opcji. Doświadczenia pokazują, że OSI nie wywołało oczekiwanego efektu zacieśniania partnerstwa. Marszałek zaznaczył, że delimitacja były kwestią porozumień a samorząd województwa nie narzucił niczego w tej kwestii. Decyzje związane z realizacją poszczególnych inwestycji zapadają w ramach autonomicznych decyzji gremiów działających w ramach OSI. Sprawa OSI nie jest zamknięta. W przyszłej perspektywie nastąpi jednak tematyczne ograniczenie wsparcia w ramach OSI oraz skupienie się na realizowaniu projektów wspólnych. Przykładem takich projektów jest transport podmiejski, ścieżki rowerowe. Być może OSI powinno być zadaniowe, być może tylko skupione wokół kilku strategicznych projektów. Istnieje także potrzeba zachowania i wzmocnienia preferencji terytorialnych dla obszarów zagrożonych marginalizacją czy utratą funkcji. Zdaniem Marszałka, propozycja zapisu nowego celu uwzględniającego rewitalizację i rekultywację obszarów pogórnich zostanie uwzględniona, ale w innej formie.

W kontekście wspierania innowacyjności, Marszałek zwrócił uwagę, że korzystanie z przywileju dotowania projektów innowacyjnych oznacza wniesienie do europejskiej społeczności wartości dodanej, oznacza podnoszenie innowacyjności Europy zdolnej do konkurowania z rynkami azjatyckimi czy chińskimi. Nie powinno być sytuacji, w których przedsiębiorstwo korzysta z budżetu unijnego dedykowanego innowacyjności jedynie w celu zwiększenia przewagi konkurencyjnej na rynku lokalnym. Wyzwaniem w Wielkopolsce Wschodniej jest pobudzenie aktywności gospodarczej i przedsiębiorczości, a także określenie skutecznych form wspierania MŚP. Być może potrzebne jest wzmocnienie procesu inkubacji. Metody preferencji i dodatkowego punktowania były już stosowane. Kluczowym elementem wydaje się więc chęć podjęcia działania i ryzyka przez beneficjenta. Druga sfera aktywności gospodarczej to poszukiwanie inwestorów. W obecnych czasach inwestorzy sami wybierają lokalizację swoich zakładów produkcyjnych, co działa na korzyść tej części Wielkopolski. Zauważa się tendencję do lokowania większych inwestycji na obszarze poza centrum z dogodną lokalizacją (Poznaniem i jego okolicami) nie tylko z uwagi na nasycenie terenami inwestycyjnymi, ale także z potrzeby zmniejszenia kosztów dojazdów pracowników. Należy w tym zakresie podejmować współpracę między samorządem a inwestorem i wspólnie działać na rzecz lokalizacji takich inwestycji w Wielkopolsce Wschodniej. Należy tworzyć dobry klimat do inwestowania dla przedsiębiorstw i mieszkańców.

Marszałek nawiązał także do kwestii problemów z wodą. Zamiast stepowienia coraz poważniej zaczyna się dziś mówić o zagrożeniu brakiem wody. W Wielkopolsce jest bardzo mało wody, co pozwala porównywać ją pod tym względem do miejsc takich jak Cypr czy Malta. Należy poważnie myśleć o małej retencji na skalę masową, aby zatrzymywać wodę deszczową. Pieniądze na te działania nie są duże. Planowana jest wsparcie tworzenia zbiorników małej retencji.

Profesor **Kaczmarek** dodał, że interwencja publiczna nie jest dźwignią rozwojową, która jako jedyna jest w stanie przewyciężyć nierówności terytorialne. Jednocześnie gdyby środki te nie były dedykowane obszarom słabszym dywergencja byłaby jeszcze większa. Procesy koncentracji i globalizacji są silniejsze niż interwencja publiczna, co prowadzi do predefiniowania polityki regionalnej. Niektóre zapóźnienia nie zostały jeszcze nadrobione, a polityka zmienia się z akcentującą spójność na konkurencyjność. Konin jako ośrodek średniej wielkości nie przeskoczy pewnych barier rozwojowych, ale musi korzystać z zasobów jakie posiada. Podkreślił, że bezrobocie w Koninie spada i mimo, że jest wysokie w skali województwa to jest widoczny postęp w tym zakresie. Obecne priorytety rozwojowe w postaci przedsiębiorczości, rozwoju kapitału społecznego i restrukturyzacji gospodarki oraz rekultywacji z pewnością przyczynią się do poprawy sytuacji w Wielkopolsce Wschodniej.

Dyrektor **Potrzebowski** podkreślił, że w projekcie Strategii Wielkopolska 2030 zasięg OSI celowo został pokazany indykatywnie, bez określania dokładnych granic. W kolejnej perspektywie samorządy będą musiały wykazać się inicjatywą w realizacji wspólnych projektów. Dyrektor wspomniał o ring-fencing'ach w kolejnej perspektywie finansowej UE, o konieczności przeznaczenia środków na sektor badawczo-rozwojowy i innowacje. W tym względzie ciężar dostosowania się do wymogów będzie spoczywać również na OSI. Zachęcił do większej otwartości i krytycznego spojrzenia na przyszłe wyzwania w tym zakresie.

Dyrektor **Kurzawski** podał przykład Środy Wielkopolskiej, która mimo braku przynależności do ZIT dostała środki na realizację projektu Kolei Metropolitalnej. Należy akcentować wspólne projekty. Należy mieć na uwadze, że w przyszłości gminy należące do OSI mogą nie mieć gwarancji na otrzymanie środków bez realizacji wspólnych inwestycji. Dyrektor Kurzawski wspominał o potrzebie tworzenia lokalnych systemów innowacji, które wymagają współpracy różnych aktorów.